БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 230 (8755)
СЕНТЯБРИИН 28
ВОСКРЕСЕНИ
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Комплексно бригадын партийна организаци

-уудэй хубилгагдаhанай hүүгэндэ хүдэлжэ байhан механи-нууд, хүдөө ажахын мэргэлэй колхозуудта гэшүүд бо-ороходонь, тэндэхи коммунистнуудай тоо олошороо, партийна организацинуудынь нилээд -ээ. Энээнэй ашаар комплексно тракторно-таряан ажалай -дануудта цехын партийна организациин эрхэтэй партийна организацинуудые эмхидхэхэ арга бо- бии болоhон байна.

Колхозуудта ажалай эмхидхэлые -руулха зорилготойгоор эм-дэhэн комплексно бригада- партийна организаци бай- -да нэн түрүүн колхозой ажа- бүхы hалбарида үзүүлэг- партийна нүлөөн жэшээгүй -оно. Хоёрдохёор, бригадын -эргэй түлөө коммунистнуу- -арюусалга дээшэлнэ.

-иие хараадаа абан, КПСС- -урын, Мухаршэбэрэй, То- айкомууд комплексно брига- -та партийна организацинуу- байгуулха талаар ехэхэн хү- -хэжэ, тэдэнэй ажал-ябуул- -г үргэлжэ анхаралаа хан- -г болоо. Тиигэжэ hаяхан -гдаhан комплексно брига- -ай партийна организацинууд -игуудай дунда эмхидхэлэй, -амжын хүдэлмэри үргэ- -буулжа эхилээ.

-энээ лаблажа, Бичурын ай- Ждановай нэрэмжэтэ кол- 2-дохи комплексно бригада- -дхэгдэhэн партийна органи- хүдэлмэри тобшохоноор ха- Тус партийна организацида -арь Аюшеев) 20 гаран -истнууд бии юм. Тэдэнэр -аа бригадын ажал хүдэлмэ- шухала участогуудта хубаа- табигданхай. Эндэ партийна түсэбэй ёhоор, хараалаг- сагтаа зарлагдажа, брига- -ал хүдэлмэриин шухала -нууд зүбшэн хэлсэгдэдэг, -гдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, хуряалгын эхилхын урда тээ хуряалга дээрэ коммунист, -олшуудай үүргэ дээшэлүүл- -ай» асуудал зүбшэн хэлсэжэ, -истнуудаа шэнээр хубаари- -бижа, тус тустань даабари байна.

-жэ партийна организациин -лэй, ойлгууламжын хүдэл- зүбөөр табижа, hайнаар манай ашаар тус бригадын- колхоз, аймаг соогоо түрүүлэн хуряалгаяа hайн шанартай- дүүргэжэ шадаа.

Курумканай аймагай Ле- нэрэмжэтэ колхозой 4-дэхи -ексно бригадын партийна ор- -ци хүдэлмэреэ муу бэшээр Парторганизациин түрүү- -углаан дээрэ зунай үедэ hү -е дээшэлүүлхэ тухай, 2-дохи дээрэ тэжээл бэлэдхэлгые -игээр үнгэргэхэ гэhэн асуу- -д зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. -шэлэн Бичурын аймагай -й нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй -й «Ошон» болон бусад оло- -хозуудай комплексно брига- -дай партийна организацинууд хүдэлмэреэ эдэбхитэйгээр -а, hүүлэй үедэ нилээд hай- -лаа.

-тэй хамта хүдэлмэреэ зү- -мхидхэжэ, мүнөө үеын зо- -нуудтай зохилдуулан табижа -дүй, бригада, фермынгээ хүдэлмэридэ бодото нүлөө үзүүлдэггүй партийна организацинууд зарим колхоз, совхозуудта үшөөл бии. Жэшээнь, Кяхтын совхозой 1-дэхи фермын партийна организаци зарим тэды хүдэлмэри ябуулбашье, ехэхэн дутагдалнуудтай. Эндэхи хонишод 100 эхэ хонинhоо 140 хурьга абаха уялгаяа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ, арай гэжэ 80 гаран хурьга абаад байна. Хонишодто ажаллаха, сулөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ эрхэ байдал хангагдаагүй, ойлгууламжын хүдэлмэри тэдэнэй дунда hулаар табигданхай. Партиин Кяхтын айком бригадануудай партийна организацинуудай секретарьнарта бодото туhаламжа багаар үзүүлдэг, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдынь бригадануудаар үсөөн ябадаг, коммунистнуудтай уулзажа, хөөрэлдэдэггүй заншалтай.

Мүн зарим аймагуудай, жэшээлхэдэ, Иволгын, Сэлэнгын, Зэдын аймагай колхозуудай комплексно бригаднуудта партийна организаци байгуулхааршье hаань, энэ шухала хэрэгтэ партиин айкомууд, партийна организацинууд ёhотой анхарал хандуулнагүй. Коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхын тула, колхозой үйлэдбэриин, ажал хэрэгэй түлөө харюусалгыень дээшэлүүлхын тула байгуулагдамаар газар нютагуудта бригадын партийна организаци эмхидхэхэ шухала.

Мүнөө коммунистнар, бүхы совет араднай КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездэ эршэмтэйгээр бэлдэжэ эхилээ. Партиин Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй тогтоолые арад зомнай угаа ехэ баяртайгаар угтажа, съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Комплексно бригаданuудай партийна организациин зорилго юуб гэхэдэ, мүрысөөе тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, энээндэ бүхы колхозник, механизаторнуудые хабаадуулха тушаа оролдохо, мүрысэгшэдтэ хэрэгтэй туhаламжа үзүүлжэ, тэдэнэй үүсхэлые дэмжэжэ байха хэрэгтэй.

Бригада, фермынгээ ажал хэрэгые hайса мэдэжэ хүтэлбэрилхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалта үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, олоной шадабари болгохо гээшэ партийна организацинуудай, бригадын коммунистнуудай шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд «1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудые» зүбшэн хэлсэхэ байна. Энэ даабарита тоонууд hаяар хэблэлдэ гараха юм. Эдэ тоонуудые олониитэ арад зондо ойлгуулжа, тайлбарилжа үгэхэ гээшэ бүхы партийна организацинуудай шухалын шухала зорилго болохо зэргэтэй. Манай орон дотор социализмын илаhан дүнгүүдтэй, партиин XX съездhээ хойшо болоhон агууехэ хубилалтануудтай, түрэл партиингаа хүтэлбэри доро коммунизмын замаар ябажа, совет арадай туйлаhан амжалтануудтай нягта холбоотойгоор даабарита тоонуудые ойлгуулха хүдэлмэри ябуулагдаха болоно.

Колхознигуудай дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа агитациин бүхы формо, арга методүүдые үргэнөөр хэрэглэхэ зорилго бригадын партийна организациин үмэнэ табигдана.

…убликаын колхоз, совхозуудта таряа, хартаабха, овощь …хуряалга болон намарай пар хахалалгын ябаса тухай

1958 оной сентябриин 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

…аг	Таряа хуряалга	Хартаабха хуряалга	Овощь хуряалга	Намарай пар хахалалга
[illegible]	94,1	63,2	44,4	—
[illegible]	96,0	88,4	53,3	24,7
[illegible]	61,7	100,0	—	—
[illegible]	98,5	88,8	75,0	5,2
[illegible]	93,4	47,8	44,8	6,5
[illegible]	79,6	90,2	29,2	—
[illegible]	88,5	71,9	56,6	3,7
[illegible]	88,2	84,6	30,0	27,3
[illegible]	95,9	95,1	48,1	6,5
[illegible]	86,7	79,9	116,7	27,9
[illegible]	103,4	53,0	46,8	—
[illegible]	100,1	77,1	37,3	1,1
[illegible]	80,1	92,1	60,9	—
[illegible]	96,4	93,3	63,6	—
…бэрэй	100,1	91,9	44,9	11,8

Аймаг	Таряа хуряалга	Хартаабха хуряалга	Овощь хуряалга	Намарай пар хахалалга
Прибайкальска	95,1	70,7	39,5	15,0
Сэлэнгын	94,6	45,1	42,0	17,3
Тарбагатайн	96,7	92,8	38,6	27,1
Ториин	96,7	71,0	58,0	9,2
Түнхэнэй	83,8	47,8	40,5	31,1
Хориин	83,8	85,7	26,2	—
СОВХОЗУУД:				
Бичурын	98,4	61,7	40,0	—
Борьёогой	88,9	46,2	33,3	—
Яруунын	97,2	100,0	63,6	21,7
Кяхтын	91,6	77,6	42,9	15,6
Сэлэнгын	92,6	55,8	40,0	29,6
Хориин	62,4	25,4	60,0	21,1
«Эрдэм»	100,0	100,0	46,7	67,7

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

Үрэhэ хүрэнгеэ хаажа дүүргэбэ

Хориин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Баянов, агрономынь нүхэр Дамбаев) аймаг соогоо түрүүлэн үрэhэ хүрэнгеэ хаажа дүүргэбэ. Ерэхэ жэлэй тарилгада хамта дээрээ 1550 центнер шэниисэ болон хара таряан хаагдаха түсэбтэй аад, сентябриин 10-да 1551 центнер hайн шанартай үрэhэн хаагдаhан байна. Тэрэ тоодо шэниисын 910 центнер, хара таряанай 641 центнер хаагдаа. Энэ колхозойхид хүрэнгынгөө таряае гурба дахин зернопультаар, хоёр дахин «ОСВ-10» машинаар хатаан хиидхэhэнэйнгээ hүүлээр хааhан байна. Тоог дээрэ суглараhан орооhон саг соогоо сэбэрлэгдэжэ хатаагдадаг юм. Орооhо сэбэрлэдэг онЬhото машинануудые колхозой электромеханик Мыжит-Доржо Цыремпилов hаадгүйгөөр хүдэлгэнэ.

Үрэhэ хааха хүдэлмэридэ Улан-Удэhээ ерэhэн хүдэлмэришэд ехэхэн туhаламжа үзүүлээ. Илангаяа Людмила Воробьева, Рыгзыма Нимаева, Евдокия Пнева, Клавдия Щитина гэгшэд колхозой ажалда оролдосотойгоор хабаадалсана.

Б-М. Дондоков.

Эд бараа элбэгээр наймаална

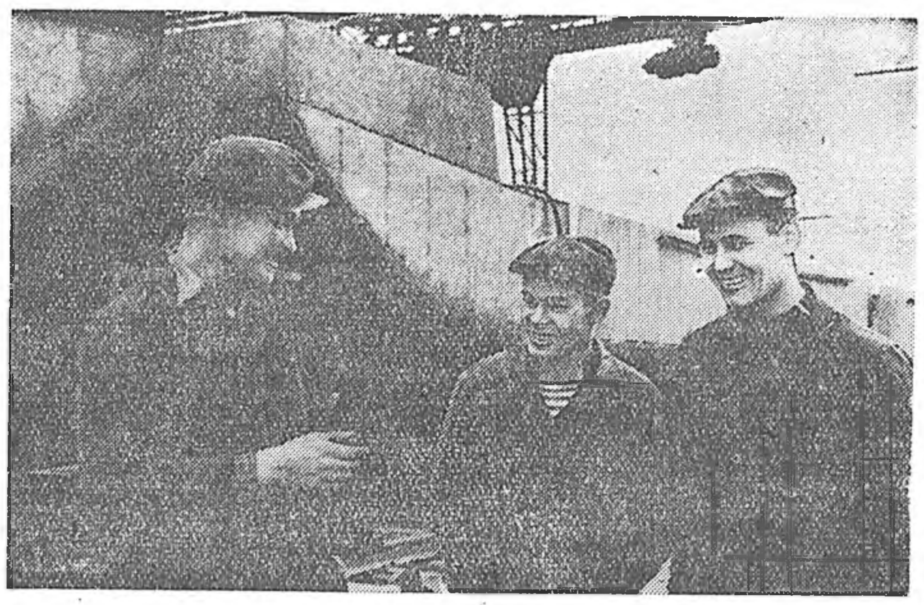
Прибайкальска аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд Агууехэ Октябриин 41-дэхи жэлэй ойе ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Аймагай эд хэрэглэгшэдэй коопераци эд бараа худалдаха августынгаа түсэбые 118,4 процент дүүргээ hэн. Тиихэдээ аймагай ажалшадта түсэбhөө гадуур 490 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл, барилгын материал болон бусад хэрэгсэлнүүдые ажалшадта худалдаба.

Мухаршэбэрэй, Баргажанай, Зэдын, Иволгын, Кабанскын, Курумканай, Кяхтын, Хойто-Байгалай аймагуудай кооператорнууд түсэбөө баhал үлүүлэн дүүргээ. Эдэ аймагуудай наймаанай хүдэлмэрилэгшэд сентябрь hарадашье hайнаар хүдэлмэрилнэ.

Потребкооперациин, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэд комиссионно худалдаа наймаа эмхидхэжэ эхилээ.

Д. Колмаков.

Улан-Удын судна барилгын, заhабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй дунда КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна. Нүхэр Раис Сафонович Гареевэй хүтэлбэрилдэг суглуулан хабсаргагшадай бригада съездын хүндэлэлэй мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, үдэрэйнгөө даабари 2 дахин дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** бригадир Р. Гареев (баруун гарhаа) бригадын гэшүүд аха дүүнэр Распутинтантай хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Колхозой механизатор

«С-6» комбайн шэрэhэн «ДТ-54» маркын трактор ябадалаа улам хурдадхажа, таряалангай үргэн ехэ поли дээгүүр зурына. Энэмнай колхоз соогоо эгээн түрүүлжэ таряа хадалгада ороhон нүхэр Будаевай агрегат хуряалгынгаа hүүлшын хүдэлмэриие хэжэ ябана гээшэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой полинуудтахи орооhо таряанай ургаса урда жэлэйхидээ орходоо нилээд hайн. Август hарын эхеэр Хадхалдааша гэжэ нютагта таригдаhан ячмень эгээн түрүүлэн эдеэшэжэ, нүхэр Будаевай агрегат лафетнэ жаткаар хадажа захалаа hэн. Хэдэхэн үдэрэй туршада тус агрегат 500 шахуу гектар хадаад, суглуулжа сохижо эхилээ. Комбайнер М-Ц. Будаев хадагдаhан таряае богонихон болзорто суглуулхын тула ехэ эршэмтэйгээр ажаллаа. Тэрэ «С-6» комбайнаар үдэртөө 20 гектар хүрэтэр суглуулжа сохиhон байна.

Хуряалгын урда болоhон аймагай механизаторнуудай суглаанда хабаадалсажа, нүхэр Будаев лафетнэ жаткаар үдэр соо 30 га хадаха, 20 га амяарлан хуряаха гэжэ социалистическэ уялга абаhан байгаа. Нүхэр Будаев абаhан уялгаяа дүүргэхын тула бүхы хүсөөрөө ажаллана.

Энэ колхозой таряалангай ехэнхи хубинь хадалиг газарта байдаг тула комбайнаар хуряахада бэрхэшээлтэй юм. Гэбэшье, нүхэр Будаевай агрегат үдэртөө 18—20 га хүрэтэр амяарлан хуряана.

Эдэбхи зоригтой механизатор Мүнхэ-Цырен Будаев 1947 онhоо хойшо трактористаар таhалгаряагүй хүдэлнэ. Арбан зургаа наhатай байхадаа тэрэ «СТЗ» тракторта hуужа, түрүүшынгээ борозда татажа эхилhэн байгаа. 1950 ондо мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курсада hуража «НАТИ» тракторaар ажаллаад, удаань «ДТ-54» маркын хүсэтэ трактор жолоодожо эхилээ hэн. Шэнэ трактораараа ажаллахадаа халаанайнгаа даабариие ходо 150—200 процент дүүргэдэг болонхой.

Будаев хабартаа хүсэтэ трактор жолоодохо, намар болоходо талынгаа корабльда hуужа, таряан далайдаа тамарха хоёр hайн мэргэжэлтэй юм. Залуу механизатор үнгэрhэн жэлдэ 600 га зөөлэн газар элдүүрилжэ, 400 га таряа «С-6» комбайнаар амяарлан хуряагаа hэн. Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ экскурсантаар эльгээгдэhэн байгаа. Хараhан ойлгоhоноо нүхэдтөө hонирхолтойгоор хөөрэдэг.

— Колхозойнгоо техникые ашагтайгаар хэрэглэжэ, КПСС-эй XXI съездые, мүн Агууехэ Октябриин 41-дэхи ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтахын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйб,—гэжэ Мүнхэ-Цырен Будаев хөөрэнэ.

Д. Дугаров.

Тори, Алцаг нютаг.

150 мянган түхэриг алмахань

Алдарта партиингаа съездые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд ажалайнгаа эршые бүри шангадхаба. «Съездын хүндэлэлдэ паровозой ябасые сүүдхэ соо 7 километрээр дээшэлүүлжэ, 500 тонно түлишэ алмахабди. Гадна ажалайнгаа эмхидхэлые бүри hайжаруулжа, даабари, түсэбөө саг үргэлжэ 175 процентhээ доошо бэшээр дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур уралан нарижуулгын 6 дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэбди,—гэжэ депогой суута машинист Воробьев, паровоз угаадаг цехын мастер Перфильев болон бусад мэдүүлээ.

Депогой бүхы хүдэлмэришэд түрүү нүхэдэйнгөө жэшээгээр «жэлэй дүүрэтэр 150 мянган түхэригэй алмалта хэхэ, өөhэдынгөө гараар барижа байhан 8 квартиратай 2 гэрээ ашаглалгада үгөөд, үшөө 2 гэрэй hуури шулуугаар барихабди» гэhэн уялга абаа юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ шэнэ уялгануудые абаhан паровознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хүсэ ехэтэйгээр дэлгэрээд, котельщик Тарасенко, токарь Ананин гэгшэд түрүү зэргэдэ ябана.

М. Мункожапов.

Жэлэй түсэб ноябриин 20-до дүүргэхэ

Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлаха тухай мэдээсэлые «Механлит» заводой хүдэлмэришэд ехэ баяртайгаар угтаа. Манай заводто митинг боложо, хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа. Жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые байгша оной ноябриин 20-до дүүргэжэ, 2 миллион түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур гаргаха гэжэ тэдэнэр шиидээ.

Абаhан энэ уялгаяа дүүргэхын тулада заводой дирекци, партийна организаци хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри бүри hайнаар ябуулхые оролдоно. Мүнөө заводой цех, мастерска участок, бригада бүхэн эли тодо уялга абанхай, тэдэнээ бэелүүлхын түлөө шармайн тэмсэнэ.

Эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта партийна организаци заводой хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

С. Колода, «Механлит» заводой партийна организациин секретарь.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Московско область. Хүндэ машина бүтээлгын Электростальска заводой коллектив хүсэ ехэтэ агрегадуудые бүтээн гаргадаг. **Зураг дээрэ:** механо-хабсаралгын № 3 цех дотор.

ТАСС-эй фотохронико.

Монголой уран зохёолшын хүндэлэлдэ

МНР-эй элитэ уран зохёолшо, эрдэмтэ, гүрэнэй ба ниитын ажал-ябуулагша, Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн соведэй гэшүүн Ц. Дамдинсүрэндэ зорюулагдаhан вечер гадаадын оронуудтай культурна харилсаанай, хани барисаанай советскэ бүлгэмүүдэй союзда болобо. Эндэ суглараhан уран зохёолшод, эрдэмтэд, студентнэр, столицын олониитын түлөөлэгшэд монгол арадай элитэ ехэ хүбүүнэй түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнэй ойе тэмдэглэбэ. Монголой Арадай Республикаhаа СССР-тэ байдаг посольствын түлөөлэгшэд сугларагшадай дунда байлсаа.

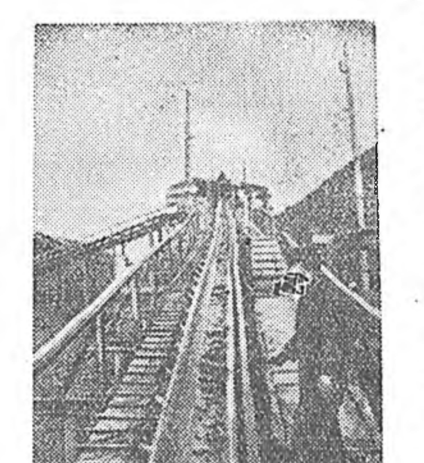
Вечерые нээhэн совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшын орлогшо, филологическа наукануудай доктор Г. Санжеев үгэ хэлэхэ зуураа, Дамдинсүрэнэй 50 наhанай ой социалистическэ лагериин бүхы оронуудта тэмдэглэгдээ гэжэ хэлэбэ.

Совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй правлениин гэшүүн, филологическа наукануудай кандидат Г. Михайлов уран зохёолшын ажабайдал, ажал-ябуулга тухай элидхэл хээ.

Дамдинсүрэнэй олон янзын ажал-ябуулга болон тэрэнэй зохёолнууд тухай Монголой уран зохёолшод Н. Лодойдамба, П. Хорлоо, СССР-эй Наукануудай академиин зүүн зүгые шэнжэлдэг институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Н. Шастина болон бусад хэлэhэн байна.

Вечертэ хабаадагшад Дамдинсүрэндэ амаршалгын телеграмма ябуулаа.

(ТАСС).

Магаданска область. «Красноармейский» приискын «Ичувеем» гэжэ участогайхид алта малтаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. **Зураг дээрэ:** тус участогай мастер Г. А. Мисюра ажаллажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Центральна Казахстанда нуурнууд тогтоогдоно

КАРАГАНДА. (ТАСС). Ишим гэжэ гол дээрэ ута хаалта барижа тогтоогдоhон нуур уhаар дүүргэгдэбэ. Огород уhалхын, уhанай шубуу болон загаhа үсхэбэрилхын тулада Осакаровска районой хүдөө ажахын дүрбэн артель хамтаржа энэ нуур тогтоогоо. Тэрэнь арбан табан миллион кубометр уhанай багтаамжатай юм.

Шэнээр элдүүрилэгдэhэн газарай олонхи совхозуудта тиимэ нуурнууд бии болгогдоо.

Овощь хуряадаг шэнэ машина

ХАРЬКОВ. (ТАСС). Овощь хуряадаг навесной машина эндэ нээгдэhэн түрүү дүй дүршэлэй областной выставкэ дээрэ харуулагдаба. Овощь болон хартаабха ургуулгые шэнжэлдэг научно-шэнжэлэлгын украинска институдай механизаторнууд энэ машиные ухаалан зохёогоо. 8 часай турша соо энэ машинаар 2 гектар помидор гү, али 1,5 гектар үгэрсэ хуряажа болохо байна. Тус машина ямаршье РТС-тэ, колхозно мастерскойдо бүтээгдэжэ болохо юм.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Малшадай мүрысөө эмхидхэнэ

Манай колхозой ажахын гол һалбаринь—мал ажал юм. Нёдондо мал ажалһаа 1487930 түхэриг олзо доход ороһон байна. Энэмнай колхозой бүхы олзо доходой 81 процент болоно. Мүнөө жэлдэ малайнгаа тоо толгойе бүри олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци онсо анхарал хандуулна.

Колхозоймнай фермэ, гүүртэ, отаранууд хоор хоорондоо мүрысэжэ, шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэнэ. Мүн малшад тус тустаа уялгануудые абаад, колхозойнгоо баялигые арьбадхахын тулада шармайн оролдоно.

Энэ мүрысөөе колхозой бригадануудтахи партийна организацинууд толгойлно. Иимэ партийна организацинууд комплексно 3 бригадамнай нёдондо жэл эмхидхэгдээ.

2-дохи комплексно бригадын партийна организаци (секретарь Д. Аханов) малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаа. Бригадын гүүртэ, отаранууд хоорондын мүрысөөнэй дүн саг сагтаа сөгсологдожо, малшадта дуулгагдадаг, үйлэдбэриин зүблөөн, малшадай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Коммунист Цырендоржи Бальжинимаев һаалиин гүүртые дааха зуураа, малшадтай ходо хөөрэлдэдэг, ажал хүдэлмэридэхи дутуу дундануудыень элирүүлэн, дары усадхахын тула хэмжээ абажа байдаг. Мүн тэдэнэй ажалай дүнгүүдые тусхай самбарта бэшэдэг, үе үе һаалишадай зүблөөн дээрэ табидаг.

Партийна организациин үгэһэн даабарида коммунист Ц-Д. Бальжинимаевай ханамжатайгаар хандаһанай, һаалишадайнь һайнаар ажаллаһанай ашаар, тус гүүртынхид колхоз соогоо түрүүлжэ гараа. Жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 8 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1110 литр һүн һаагдаа.

Шэн габьяата ажалаараа шалгарһан ондоошье малшад колхоздомнай олон. Мал ажал дээрэ 25 жэлэй туршада хүдэлжэ, хүн зондо хүндэтэй болоһон коммунист Дарижап Дашиевагай ажалые тэмдэглэмээр. Нүхэр Дашиева энэ хугасаа дотор хэдэн зуу мянган литр һү һааһан, өөрынгөө гараар 300 гаран тугал түлжүүлһэн байна. Һаалишад Р. Дараева, Д. Ендонова гэгшэд ехэ амжалта туйлана. Эдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1400 гаран литр һү һаагаад байна.

Колхозоймнай хонишод баһал һайнаар ажаллана. Хонишон Бато Базаров энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абахаб гэһэн аад, 100 хурьга түлжүүлжэ байнхай. Жэлэй дүүрэтэр уялгаяа дүүргэхэнь лабтай.

Мал ажал дээрэмнай хамтадаа 140 гаран колхознигууд ажаллана. Үбэлжэлгын эхилхэдэнь малай фермэнүүдтэ үшөө 65 хүн, олонхинь коммунист, комсомолшууд нэмэгдэжэ эльгээгдэхээр хараалагдана.

20 гаран агитаторнууд малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Агитатор-коммунистнууд Д. Батомункуев, Д. Базаров, Б. Мижитов, Ц-Д. Бальжинимаев болон бусад колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой. Эдэнэр үе үе һонирхолтой хөөрэлдөө хэдэг, газетын һонин тухай хэлэжэ үгэдэг, «Дайшалхы хуудаһа» гаргадаг байна.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлаха тухай партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолтой бүхы малшадые танилсуулаа. Энэ тогтоолые манай колхозойхид тон баяртайгаар угтажа, һайшаан дэмжээ.

— Түрэл партиимнай съезд бүхэн ороной ажабайдалда, арад зоной ажаһуудалда тон ехэ удхашанартай событи болодог. Энэ съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха гээшэ бидэнэй нэрэ хүндын хэрэг болоно,—гэжэ һаалишан Д. Дашиева хөөрэнэ.

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ манай колхознигууд бултадаа орожо, шэнэ шэнэ уялгануудые абана. Малаа һайнаар ондо оруулха хэрэгтэ гол анхарал хандуулнабди. Тиимэһээ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые гол түлэб октябриин 15 болотор дүүргэхэбди. Комплексно бригада бүхэндэ барилгын 2—2 звено тогтоогдоод, малай байра, малшадай гэрнүүдые заһабарилжа эхилээ. Зандин нютагта 100 үнеэдэй, 500 хонидой шэнэ байра баригдажа, дүүргэгдэхэ болоо. Барилгашадые урмашуулхын тула колхозой правлени, партийна организаци 3 шан (1000, 700, 300 түхэригэй) тогтоогоо.

Малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэбэл, колхозоймнай олзо доходшье нилээд нэмэхэ. Энэ жэлдэ гансахан мал ажалһаа 2796559 түхэриг гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 2 дахин шахуу ехэ олзо доход абаха аргатайбди.

А. Цыбанов, Мухаршэбэрэй аймагай «Ошон» колхозой партийна организациин секретарь.

Партийна хронико

Хоринн совхоздо хэблэгдэдэг «Совхозой ажабайдал» гэжэ газетын редколлегиин хүдэлмэри тухай асуудалые партиин Хоринн айкомой бюро зүбшэн хэлсэбэ. Тус газетын дутуу дунданууд элирүүлэгдэжэ, дары усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаба. Хүдөө бэшэгшэдэй тоое олошоруулха, совхозой хүдэлмэришэдэй социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг үргэлжэ толилжо байха, һара бүхэндэ түсэбэй ёһоор хүдэлмэрэе эрхилхыень газетын редколлегидэ дурадхагдаба.

ҮДЭРЭЙ ТЕМЭДЭ

Арад зоной эрилтэдэ анхаралтайгаар хандаха

Байгша оной хабар Улан-Удэ хотодо болоһон республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ Бурядай «Главторгодежда» гэжэ базын хүдэлмэри ехээр шүүмжэлэгдээ һэн. Теэд суглаан дээрэ хэлэгдэһэн шүүмжэлэл болон дурадхалнуудые тус базын хүтэлбэрилэгшэд хэр дүүргээ юм ааб гэхэдэ, үшөөл дутуу дундануудтай байһаар. Эндэхи хүтэлбэрилэгшэд оронойнгоо бусад базануудта хубсаһа хунарай захил хэхэдээ зоной эрилтые, мүн байгаалиин эрхэ байдалые хараада абалсанагүй. Урданайнгаа дутагдалнуудые дабтаһаар.

Жэшээлхэдэ, зунай эхиндэ Курганска, Молдавска, Владимирска болон бусад базануудһаа эльгээгдэһэн үбэлэй хубсаһа «Бурглавторгодежда» базада дүүрэшэһэн байгаа. Тиимэһээ республикын город, тосхонуудай магазинуудта зунай хубсаһан хожомдошоо һэн. Улан-Удын, мүн бусадшье город, тосхонуудай магазинуудһаа үхибүүдэй хубсаһа олохо гээшэ тон бэрхэтэй. Зарим хубсаһа хунар байгаашье һаа, үнэтэй аад, хэмжээ түхэлөөрөө таарахагүй байжа, удаан саг соо прилавкын саана хэбтэнэ. Эгээл тиимэһээ зарим хүнүүд «Үбэлэй хубсаһа зундаа, зунайхиие—үбэлдөө бэдэрээл һаа олдожо болохо» гэжэ хэлсэдэг гээшэ. Үнэхөөрөөшье нэгэ зариман үбэлэйнгөө хубсаһые зундаа бэдэрдэг болошонхой.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, «Главторгодеждын» хүтэлбэрилэгшэд зоной хэрэглэжэ байдаг эд бараае саг сагтань худалдаа наймаанда элбэгээр гаргажа байхын хойноһоо ёһотойгоор тэмсэдэггүй. Харин эндэ тэндэһээ бараа асарха түсэбөө дүүргэжэрхибэл лэ һанаагаа амаршана.

Магазинуудта эд бараанай хэр зэргээр орожо, ямараар худалдагдажа байдагыень базын хүтэлбэрилэгшэд һонирходоггүй шахуу. Энэ тэсэшэгүй алдуунуудтайнь республикын Худалдаа наймаанай министерство, Буркоопсоюз, мүн совнархозой ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд эбсэшоод байһаар.

Тээмэндэ «Бурглавторгодежда» базые эрхилэгшэ нүхэр Власов худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө республикын магазинууд шухала хэрэгтэй хубсаһа хунараар гүйсэд хангагдаха гэжэ мэдүүлһэн юм. Теэд энэ мэдүүлгэнь үнэн дээрээ бэелүүлэгдээгүй байшоо.

Мүнөө зунай һайхан саг үнгэрөөд, удангүй намар үнгэрхэеэ байна. Тиин гэһээ республикын магазинуудта үбэлэй хубсаһан тон хомор. Эрэ, эхэнэрнүүдэй, мүн үхибүүдэй үмдэхэ пальто, валенка, малгай, бээлэй гэхэ мэтэһээ эхилээд шухала хэрэгтэй хубсаһа хунар мүнөө үедэ магазинуудаар харагданашьегүй шахуу.

Худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Власовтал адли хооһон мэдүүлгэ урдаа баряад һуултагүй, харин арад зоной шухала хэрэглэдэг эд бараа элбэгээр наймаалхын хойноһоо саг үргэлжэ тэмсэжэ байха зэргэтэй.

М. Николаев.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

Хитадай хүдөө ажахы ехэ амжалта туйлаба

ПЕКИН. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар юһэдэхи жэлэй ойн һайндэрые ороной таряашад ехэ амжалтатайгаар угтахань.

КНР-эй Хүдөө ажахын министерствын һүүлшын мэдээсэлэй ёһоор энэ жэлдэ орон дотор 350 гаран миллион тонно орооһо таряан хуряагдаа, тусхайлан хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 90 процентээр ехэ таряан хуряагдаһан болоно. Хитадташье, мүн бусад ямар нэгэн орондошье жэл соо иимэ ехээр таряан хуряагдаагүй юм. Гуандун, Хэнань, Цинхай, Гуанси, мүн бусадшье провинцинуудта орооһо таряан гурба—дүрбэ дахин ехээр хуряагдаһан байна.

Энэ жэлдэ 3,5 миллион тонно хлопок суглуулагдаха байна. Энэнь 1957 онойхидо орходоо 2 дахинһаа ехэ болохо юм. Мүн бусадшье культурануудһаа ехэ ургаса абтахаар хараалагдана. Тэрэшэлэн мал ажалһаа ашаг шэмэ ехээр абтахань.

Хүдөө ажахыда элдэб барилганууд хэзээ хэзээнэйхиһээ түргөөр хэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрьһаа уһалагдадаг газарай талмай 30,6 миллион гектараар үргэдхэгдөө, тиигэжэ мүнөө үедэ 65,3 миллион гектар газар уһалагдана. Энэнь орон дотор хахалагдадаг бүхы газарай 58 процентнь болоно. Энээн дээрэһээ харахада Хитадай уһалагдадаг газарынь бүхы дэлхэйдэ уһалагдадаг газарай гурбанай нэгэ хубиһаа ехые эзэлнэ.

Таряашад мүнөө үедэ арадай коммунада эдэбхитэйгээр ородог боложо байна.

Корейн город, тосхонууд радиотой боложо байна

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). «Пхеньян Синмун» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, КНДР-эй хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд оронойнгоо город, тосхонуудые радиотой болгохо тушаа ехэ ажал хээ. Мүнөө үедэ ороной олохон городууд, 650 шахуу тосхонууд радиотой болгогдоо.

Корейн ажалшадай улам һайнаар ажаһуудаг боложо байһантайнь дашарамдуулан, радиодамжуулгын газарнуудые бүри олошоруулха шухала болоод байна. КНДР-эй Хэлхээ холбооной министерство энэ ушарые хараадаа абажа, энэ жэлэй октябрь дүүрэтэр хүдөө тосхонуудые олоорнь радиотой болгохоор хараалаа.

Октябриин 41-дэхи ойн хүндэлэлдэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин предприятинуудай хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 41 жэлэй ойн һайндэрые ажалай амжалтаар угтахаар бэлэдхэжэ байна. Шальготарьянай заводой хүдэлмэришэдэй жэшээгээр ороной олохон завод, фабрикануудай коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхын, продукциингаа шанарые һайжаруулхын тула эдэ үдэрнүүдтэ эдэбхитэйгээр ажаллана.

Болгариин Арадай Республика. Ихтиманска околидо «Тополница» гэжэ водохранилищи баригдажа байна.

Зураг дээрэ: водохранилищи барижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Трактор, машинаяа зүбөөр ашаглаха

☆

(Колхоз, совхоз, РТС-үүдэй техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнһөө)

☆ ☆

Колхозуудта гол түлэб машина, техникэ зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдажа, хабарай тарилга, ургаса хуряалга муу бэшээр үнгэргэгдэбэшье, машина, техникэ зүбөөр хэрэглэхэ талаар дутуу дундануудай үшөөл бии байһан тухай КПСС-эй обкомой инструктор нүхэр **Базаржапов** тогтожо хэлээ. Олонхи колхозуудта трактор, машинын техническэ харууһан xaһa сагтаа хэгдэнэгүй. Тэрээнһээ боложо, тракторнуудай сагһаа урид эбдэрхэ ушар олон. Зарим бригадануудта тэрэниие хэхэ тусхай түсэб, графигшье мүнөө болотор зохёогдоогүй. Трактор, машина бүхэндэ полевой журнал бии болгогдоогүй байһаар. Машина, техникэ, тэрэнэй тоһо, түлишэ тон хайша хэрэгээр хадагалагдажа, тооһо шоройдо дарагдажа, үрилтэ хоролтодо орожо байдаг.

Механизаторнуудай ажал хүдэлмэри дээрэ элдэб усалталга, аюулһаа һэргылхэ гурим сахигдадаггүй, тэрэниие колхозуудай тракторна бригадын бригадир, механигуудай тоодоггүй байһан тухай профсоюзуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Мельничук** хэлээ.

Хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам элбэг дэлбэгээр абадаг болохо хэрэгтэ механизаторнуудай саашанхи зорилго тухай КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Дубровский** тогтожо хэлээ:

—Колхоз бүхэнэй ажал схэтэй бүхы хүдэлмэриие оньһожоруулха, байгша онһоо эхилжэ илангаяа наг шэбхэ гаргалга, тараалгые сум оньһожоруулха, таряалан, сабшалангай уһалууриин газарые үргэдхэхэ гээшэ механизаторнуудай шухалын шухала зорилго болоно,—гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Тэрэшэлэн заһабарилгын-техническэ станцинуудай ажал хүдэлмэри һайжаруулхын тула тэдэнэй заримые хамтадхаха, мүн ойрын жэлнүүдтэ зарим РТС, МТС-эй һуурида трактор, машинын шухала деталь, часть бүтээхэ аймаг хоорондын багахан заводуудые бариха, томодхогдоһон заһабарилгын-техническэ базануудые тогтоохо тухай хараалагдаа гэбэ.

Кяхтын аймагай Пограничнэ МТС-эй главна инженер нүхэр **Постишев**, Түнхэнэй РТС-эй главна инженер нүхэр **Гантимуров**, Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр **Чурилов** гэгшэд зүблөөндэ үгэ хэлэһэн байна. Энээгээр суглаанай сентябриин 25-най заседани дүүрээ.

***

Сентябриин 26-най заседани дээрэ үгэ хэлэһэн техническэ наукануудай кандидат нүхэр **Нурминский** колхоз, совхозуудай фермэ, гүүртэнүүдые, илангаяа һаамхай үнеэдые бүлеэн уһаар хангаха арга боломжонууд, мүн тэрэнэй аша үрэ тухайнь жэшээ баримтануудые харуулжа байгаад, тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой главна инженер нүхэр **Шангинов** үгэ абажа, гүрэнһөө худалдажа абаһан машина, техникээ яажа ашагладаг, механизаторнуудтаа ажалайнь түлөөһые яажа үгэдэг тухайгаа хэлээ.—

—Горючи болон тоһодолгын хэрэгсэлнүүдээр хирэ хирэ болоод лэ дуталдашанабди. Иигэжэ халуун хүдэлмэриин ябажа байхада трактор, машинануудай хэдэн үдэр соо миин байха ушар гарадаг. Хойшодоо РТС-үүд горючи болон тоһодолгын хэрэгсэлнүүдые хүсэд хүрэхөөр абаад, тэрэнээ колхозуудта хүргэжэ байдаг болоо һаань һайн һэн,—гэбэ.

— Энэ жэлдэ Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо 10500 тонно наг шэбхэ сабшалан, таряалан дээрэ гаргагдаад, 3 мянган гектар газар уһалагдаа. Энэ хэрэгтэ 8 хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада эмхидхэгдээд, нэгэ «ДТ-54», хоёр «МТЗ-2» тракторнуудта бульдозер тааруулжа, ашаагаа өөрөө буулгадаг тракторна 4 тэргэ, культиватор үгтөө һэн. Тиигэжэ хүсэтэ техникээр хангагдаһан бригада үдэр соо 350—450 тонно наг шэбхэ сабшалан, таряалан дээрэ гаргадаг байгаа,—гэжэ тус совхозой главна инженер нүхэр **Пухир** хэлээ.

Удаань Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн РТС-эй главна инженер нүхэр **Ткаченко**, Хүдөө ажахын министерствын ахалагша инженер нүхэр **Спирюхов** болон бусад үгэ хэлээ.

Энээгээр 26-най заседани дүүрэжэ, хойто үдэрынь кукурузаар семинар үнгэргэгдөө.

Заһабарилагдаһан трактор, машиные байра дээрэнь хүдэлгэжэ, шалгажа үзэхэ тусхай стенд болон илангаяа шэнгэн түлишын аппаратура туршаха, шалгаха элдэб түхөөрэлгэ, приборнуудаар совхоз, МТС, РТС-эй мастерскойнуудые хүсэд хангадаггүй тухай Яруунын совхозой инженер-механик нүхэр **Кучумов** «Глававтотракторосбыт», «Сельхозснабсбыт» зургаануудай ажал хүдэлмэриие шүүмжэлээ.

—Энэ жэлдэ сагай уларилай таарамжагүй байбашье, колхознай түрүүшынхёэ өөһэдынгөө машина, техникээр хабарай тарилгые 9 үдэрэй туршада, һайн шанартайгаар хэжэ, гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер, зарим газарһаа 20 центнер хүрэтэр ургаса абанхай,—гэжэ Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшые техническэ талаар орлогшо нүхэр **Раднаев** үгэ соогоо тэмдэглээ.—Механизаторнуудай лафетнэ жатка, комбайнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ, үсөөхэн үдэр соо бүхы таряанайнгаа ургасын 90 процентые амяарлан хуряагаад байна. Артелиин комбайнер нүхэр Санжеев 10 үдэрэй туршада 300 гектар таряа амяарлан хадаа. Тиихэдэ трактористнар нүхэд Галсанов, Гармаев трактораар хэхэ хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 110 процент дүүргээд байнхай.

Колхозуудай машина, техникэ заһабарилха, техническэ харууһа хэхэ түсэб, график табихадаа РТС алдуу гаргана, бултыень нэгэ доро зогсоожорхингүй, харин запчасть, детальнуудаа хүсэд бэлдэжэ, һубарюулжа заһабарилхаар зохёохо ёһотой. Мүн заһабарилгын-техническэ станциинхид артелиин мал ажал дээрэ ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха талаар юушье хэнэгүй,—гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

Зураг дээрэ: колхоз, совхоз, РТС-үүдэй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшад байна. **А. Мантаев фото.**

...ҮҮЛЭЙ ПОЧТОҺОО

...нирхолтой кино-газетэ

...магай түб тосхондохи «Заря» ...театрын зал соо хүн зон олоо... сугларба. Уданшьегүй гэрэл ...экран дээрэ «Баргажанай ...ой орган—«Луч правды» гэ... кино-газетэ харуулагдахань» ...мэдээсэл гараад ерэнэ. ...магайнгаа түб тосхоной мэдээ... ...йлсэ, гэрнүүдые харахадаа, ...багшад ехээр һонирхоно. Соё... добтолгодо зорюулагдаһан ...нүүд һубарилдан үнгэржэ, ...бүхэн тушаа диктор эли тодо ...ри үгэнэ. Түрүүлэн газаагаа ...этэ модо ургуулжа байһан ...огорницынай, Болдовскиин бу... ...лэй байра байдал харуулагда... ...Тэдэнэй гэрнүүд газаа, досоогоо... ...тоё һайхан, жэшээ боломоор. ...нэй һүүлээр Калининай нэ... ...рэ үйлсэдэхи хэдэн гэр хараг... ...Тэдэнэй газаа элдэб модо, шу... ...Эндэ тэндэ обоолоотой хэбтэ... ...гэй ябаха харгы хаана. «Гэр... газаахая сэбэрлэхэ, арилга... оролдодоггүй айлнууд манай ...й түбтэ бии. Энэмнай таа... ...гүй ябадал болоно» гээд дик... ...лэбэ. Энээнииё харахада, «тос... ...болбосон түхэлтэй болгохын ...а айл бүхэн оролдохо ёһотой» ...бодол хүнэй досоо түрүүлнэ. ...но-газетын һүүлэй кадрнуудые ...хүнүүд шоо үзэн энеэлдэнэ, ...эзбүүрхэнэ. Эндэ, Ленинэй нэ... ...рэ үйлсэдэ зэргэлэн байһан ...олой магазин «Закусочная» ...харагдана. Магазин соо эдеэ ...зүйлнүүд элбэг. Теэд эндэнь ...а агнаһан нэгэ томо миис... ...продуктын дунда унтажа хэбтэ... ...кусочна соо шал һогтуу нэгэ ...хүн пол дээрэ шорой богто ...дашоод хэбтэнэ. Энээнииё ...аар, «һүү, мүнөөхи үдэр һуни... ...түү ябадаг Эргеевнай хэбтэ... ...лдэнэ.

...кино-газетые партиин Барга... ...аймомой, аймгүйсэдкомой ...культурын таһагай хүдэлмэри... ...эмхидхэжэ гаргаа. Газетын ...ын номерые харагшад саа... ...нимэ хүдэлмэри бүри һай... ...түргэ түргэн эмхидхэжэ бай... ...сэбэ.

О. Ванданов.

Нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэгүй

...ын фермэ болон гүүртэнүүд ...ажануудаг малшадые үргэн ...лэй эд бараагаар, элдэб ...оолой зүйлнүүдээр хангаха ...Закаменай аймагай Сана... ...ьпо муугаар дүүргэнэ. ...сельпогой хүдэлмэрилэгшэд ...наймаа эмхидхэхэ хэрэгтэ ...аа огто хандуулнагүй. Тэ... ...э боложо, малшад, мүн та... ...малай бригаданууд дээрэ хү... ...лжэ ябаһан колхознигууд ...хэрэгтэй эд бараагаар, сай, ...тамхи, зуруул гэхэ мэтээр ...алжэ дуталдана. ...ээлхэдэ, «Байгал» колхозой ...ой байранууд колхозойнгоо ...ээ 35—40 модоной газарта ...Теэд эндэхи малшадта ...наймаа огто асаргаданагүй. ...лээ сельпогой түрүүлэгшэ Цыренжапов малшадые эд ...ээр хангаха, нүүдэл худал... ...наймаа эмхидхэхэ тухай һана... ...ноха зэргэтэй.

Б. Доржиев.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

Задагай зайдан байранууд

Уданшьегүй колхозуудаймнай олон мал һүрэг үбэлэйнгөө байрада орохо болохонь.

Малай үбэлжэлгын шухала зорилгые хараадаа абан, Баргажанай аймагай зарим колхозууд үхэр малай байрануудые һэльбэн заһаһаар үнинэй. «Авангард» артелиин һүнэй-товарна хоёр фермын үнеэдэй болон тугалнуудай үбэлэй байра, хашаа хорёонууд сентябрь һарын 11-һээ хойшо заһабарилагдажа байнхай. Эндэ дархашуул үнеэдэй нэгэ ехэ байрын хуушарһан шала шэнэлжэ табяа. Һаалишад, малшад үнеэдэй байрануудай хажуугаархи наг шэбхэ сэбэрлэнэ, байрын хана, потологуудые сагаадана.

Гэхэ зуура аймаг дотор олохон колхозууд малайнгаа байра заһанагүй. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд саг үшөө эртэ, үрдинэ бэзэбди гэжэ һанаа амар һуужа байна. Жэшээнь, «Звезда» колхоз малай гурбан фермэтэй юм. Эндэ малай байрануудай нэгэниингшье үбэлдэ бэлэдхэгдээгүй. Тус артелиин Агафоново гэжэ тосхондохи 3-дахи фермын үнеэдэй байранууд ойроо хүртөөгүй байһаар. Эндэ үхэрэй шэбхэ шабааһан сэбэрлэгдээгүй, зундаа сугларшаһан шэгээрээ орхигдонхой. Байрануудай сонхын шэлнүүд олон газарта тэһэрхэй, зарим сонхонь рамагүй. Хана, потологуудтань тон ехэ һэльбэлтэ, заһабари хэрэгтэй. Малда тэжээл үгэхэ кормушканууд эбдэрхэй. Мүн Шапеньково тосхоной дэргэдэхи һаалиин зуу гаран үнеэдэй үбэлэй байра энээнһээ дээрэ бэшээр харагдана.

Малай байрануудта ехэхэн заһабариин хэгдэхые. мэдэжэ байгаад, колхозой түрүүлэгшэ С. Цивилев, парторганизациин секретарь М. Быков гэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Үбэлжэлгэдэ хэзээ бэлдэжэ эхилхээ байнат гэжэ асуухада:—Иимэл задагай зангаараа үбэлжэгшэлди,—гэжэ малшад голхоронгёор харюусаха юм. Иимэ хайша хэрэгээр ниитын мал ажалда хандадаг шалтагаанһаа үнгэрэгшэ үбэл тус артелиин олон толгой мал үхэһэн, хоролтодо ороһон байгаа.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд урдынгаа алдууһаа тобшолол хэжэ, эхилхээ байгаа үбэлжэлгые хүсэд бэлэдхэлтэйгээр угтахын тулада яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Санданов.

„Эрдэм" совхозой түрүүшүүл

✦ Бата Дондоков совхозойнгоо гурбадахи отделенидэ модошо дарханаар хүдэлмэрилдэг юм. Тэрэнэй хүдэлмэрилдэг мастерскойдо ородо гэрэй хэрэгсэлнүүд, малай фермын сонхын рама, үүдэнэй хаалта, мүн совхозой ажахыда хэрэгтэй бусадшье зүйлнүүд бүтээгдэжэ байдаг.

Нүхэр Дондоков һүүлэй үедэ модон хүрзэ олоор хэһэн байна. Таряа хуряалгын үедэ тоог дээрэ хүдэлмэрилэгшэд Бата үбгэжөөлэй хэһэн хүрзэнүүдые һайшааһан байна.

✦ Совхозой табадахи отделениин түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн Сандак Цыбиков хонин ажалда олохон жэлдэ хүдэлмэрилжэ, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Мүнөө нүхэр Цыбиков ахалагша хонишоноор хүдэлмэрилнэ. Отарадань 580 толгой хонид бии.

Тус отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха гэһэн уялгаяа заатагүй дүүргэхые оролдоно. Мүнөө эндэ 300 гаран хонид оньһон аргаар үрэжүүлэгдээд байна.

Ц. Бадлуев.

Мухаршэбэр.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени болон партиина эхин организаци малшадайнгаа гэр байрые зохидоор түхеэрхэ, соёл культурын элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангаха тушаа анхарал ехээр табина. Һаалиин бүхы гүүртэнүүдтэ һаалишадай хамтын байра түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ радиоприёмник тодхогдонхой, хүгжэмэй элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай.

Зураг дээрэ: 1-дэхи МТФ-гэй һаалишадай хамтын байра.

Л. Хайдуровай фото.

Харууһалгын һайн дээрэһээ

Яруунын аймагай «Победа» колхозой хойто зүгтэ Маарагта гэжэ үргэн тала нютагта гурбан бишыхан нуурые тойрожо, хонидой арбаад гаран отара, һубай малай хэдэн гүүртэ бии юм.

Тэдэ отарануудай нэгые Дыжыма Жанаева даажа байдаг. Тэрэ хадаа колхозой хонишоноор зургаадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Жэлһээ жэлдэ энэ хонишон шэнэ амжалтануудые туйладаг.

— Нютагай үүлтэр муутай хонидые намда юундэ үгэбэт, юун нооһон эдээнһээтнай гараха юм?—гэжэ нёдондо хада Дыжыма колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Банзарондо хандаа һэн.

— Дыжыма, һанаагаа бү зобо, эдэнээ һайнаар харууһалаа һаа хэнһээшье дутахагүйт,—гээд түрүүлэгшэ 500 түлгэ хонидые Дыжымада даалгажа үгэһэн юм.

Түрүүлэгшын найдажа хэлэһэн үгэнүүд зүбтэбэ. Эрхим һайнаар, гарзагүйгөөр хонид ондо оруулагдаһан байна. Зундаа нооһо хайшалалгын үедэ Дыжымагай даадаг отарынхидһаа ехэ үрэ дүн туйлаһан хонишод байгаагүй. Түсэбэй ёһоор 14,5 центнер гү, али хонин бүриһөө 2,9 килограмм нооһо абаха даалгабаритай байгаа һаа, энэ жэлдэ хонин бүриһөө 3,86 килограмм нооһо хайшалжа, бүхыдөө 19,3 центнер абаһан байха юм. Иигэжэ Дыжыма түрүү һуури эзэлжэ, 3000 түхэригөөр шагнагдаа һэн.

— Хайшан гэхэдээ тиимэ ехэ нооһон абтааб? Танаар хүршэ С. Ринчиновагай, Д-Ж. Михеевагай нарибтар нооһотой отарын хонидһоо ехэ нооһо абаад байналта,—гэжэ асуухадамнай, Дыжыма яаралгүйхэн, бодомжотойгоор иигэжэ хэлэбэ:

— Үлүүсэ ехэ нюусашье гэжэ юун байхаб даа. Бултал адли хүдэлдэг бэшэ гүбди гэжэ һанагшаб. Харин үбэлдөө һайнаар харууһалагдаһан хонин лэ нооһо ехээр үгэдэг юумэгшэ гээбы. Арга шадалаараа хүдэлжэ, хонидоо тобир тарганаар ондо оруулаа һэмди. Хабартаа шугы бургааһан соо оруулангүйгөөр, нооһыень гээхэгүйн түлөө оролдодог бэлэйбди,—гэжэ Дыжыма хөөрөөгөө дүүргэбэ.

Дыжымагай хонид ехэ тарганууд, тобир һайнууд. Хонидынь үглөөнэй шара наранаар бэлшээридэ гаргагдаад, үдэшын боро хараан болотор байрадаа асаргададаггүй. Үдэртөө хэдэ дахин уһалагдадаг. Малай ашаг шэмэ—харууһанай лэ хүсэн ха юм.

С. Доржиев.

Шэнэ байра баригдана

Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд таряа хуряалгынгаа хажуугаар малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ байна. Колхозой правлени малай байра бариха, хуушарһыень заһабарилха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Мүнөө 1200 толгой хониной байха типовой байра баригдажа байна. Октябрь һарын эхеэр тус байра ашаглалгада үгтэхөөр хараалагдана.

А. Шергина.

Гурбан жэлэй соёлой добтолго

Халан абамаар үүсхэл

Гурбан жэлэй соёлой добтолго хэхэ тухай республикын соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй съездын гаргаһан хандалгые Зэдын аймагай ажалшад хүндэтэйгөөр угтажа абаа. Бүхы колхозууд, совхоз, предприяти, эмхи зургаануудаар олон зоной хабаадалгатай суглаанууд боложо үнгэрөө.

Борьёогой сомоной «Эрдэм» колхозой гэшүүд съездын хандалгые һайтар зүбшэн хэлсээд, Инзагата гэжэ түб тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо зорилготой ехэ хэмжээ ябуулга хараалба. Эдэнэр аймагай бүхы колхозуудые мүрысөөндэ уриһан байна.

Урдандаа утаа уняарай үнэр шэнгэшэһэн, үрмэдэһэ халаахайда даруулшаһан уйтан набтархан балгаануудай орондо мүнөө хэдэ хэдэн таһалгатай, һаруул, үндэр сагаан байшангууд жэрылдэн харагдана. Иимэ ехэ хубилалта партиин ЦК-гэй сентябриин (1953 он) Пленумһээ, КПСС-эй XX съездһээ хойшо болоо.

Шэнэ, залууг газарһаа таряа талханай үндэр ургаса абадаг, нарин, нарибтар нооһотой хони үсхэбэрилдэг болоһоной ашаар колхозой экономико ехээр ургаа. Эндэ нэгэ жэшээ харуулая. Хэрбээ 1957 ондо олзо доход 1750 мянган түхэриг байбал, энэ жэлдэ 3 миллион түхэригтэ хүрэхэнь.

Тиимэһээ хубаагдадаггүй фондынь һүүлэй хоёр жэл соо гурба дахин нэмэжэ, 1,5 миллион түхэригтэ хүрэбэ. Артелиин гэшүүд баян шадалтай болоо. Колхознигуудайда комод, шифоньер, оёдолой машина, сепаратор, велосипед олошороо.

Колхозой 30 гаран түрүүшүүл мотоциклнуудтай болонхой. Механизатор нүхэр Цыретаров «Москвич» маркын автомашина абаба.

Түб тосхондо 5 мянга гаран элдэб номуудтай библиотекэ, 10 оронтой гостиница, ниитын бани, радиоузел, клуб, магазин гэхэ мэтэнүүд ажаллажа байдаг юм. Бригада, фермэ бүхэнэй дэргэдэ улаан булан, культбазанууд шэнээр баригданхай.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын үедэ бүри ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдана. Долоон жэлэй һургуулиин шэнэ байшан өөһэдынгөө зөөрөөр, хүсөөр 1959 он хүрэтэр бариха гэжэ колхознигууд шиидхээ. Мүн участогай больницын гэр, 50 үхибүүдэй байха ясли, стадион, умбаха нуур бии болгохо гэжэ шиидээд, уялгаяа эршэтэйгээр дүүргэжэ эхилээ. Тэрэшэлэн айл бүхэн гэрээ тойруулан, үйлсэ гудамжануудтаа элдэб модо, үрэ жэмэсэй эшэнүүдые һуулгана.

Элдэб барилга эмхидхэхэ комисси байгуулагдаад, хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэниие эдэбхитэй дархан нүхэр Данзанов толгойлдог. Воскреснигүүдые эмхидхэн, барилгын модо, шулуу, шабар гэхэ мэтые бэлэдхэжэ эхилээ. Мүнөө намар 4 мянган модо тариха юм. Колхозой электрохюрөөгөөр үдэр бүри 4 мянган хабтагай хюрөөдэгдэнэ.

Колхозойнгоо түб тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо тэдыгээр хүдэлмэреэ хизаарланагүй. Эндэ эхэнэрнүүдэй совет эмхидхэгдээ. Тэрэнэй составта медицинын хүдэлмэрилэгшэд, нютагай багшанар, эдэбхитэй эхэнэр колхознигууд һунгагдаа. Тэдэнэр ариг сэбэрые һайнаар сахиха тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Айл бүхэн газетэ, журнал захина, мүн аптечкэнүүдые худалдан абана. Һаалишан, хонишон бүхэн сагаан халаад үмдэнхэй ажаллана.

1960 он болотор малшадай байдаг газарнуудта телефон тодхохо гэжэ шиидээд, 30 номертой коммутатор захиба. Мүнөө колхозой түб тосхондо Ильичын лампочканууд яларна. Фермэ, гүүртэнүүдтэ амарха таһалгатай, худалдаа наймаанай, эмнэлгын залнуудтай 2 культбаза һаяар ашаглалгада орохо юм.

Партиин Зэдын айкомой бюро эрдэмэйхидэй үүсхэлые һайшаагаад, энэ хүдэлмэридэнь туһаламжа үзүүлхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Тэрэшэлэн эдэнэй үнэтэ үүсхэл халан абахыень бүхы колхозуудта һанамжалан дурадхаба.

А. Модонов, КПСС-эй Зэдын айкомой пропагандист.

Айл бүхэн радиотой, электричествотэй болохо

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз олон һалбарита томохон ажахы болонхой. Үйлэдбэреэ улам хүгжөөхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ, амжалта туйлаа. Энэ жэлдэ хабарай тарилга, үбһэ хуряалга, силос даралгаяа саг болзортонь эмхитэйгээр дүүргэжэ, КПСС-эй Кударын айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта гурба дахин хүртэһэн байна. Байгша оной үнгэрһэн хахад жэлэй туршада мяха бэлэдхэхэ түсэбөө һайнаар дүүргэжэ, КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абаа.

Эндэхид ажахынгаа жэлые һайнаар үнгэргэхэ, малдаа дулаан байра түхеэрхын тула шармайн оролдожо байнхай. Тиихэтэйгээ хамта колхозой правлени, партийна эхин организаци соёл культураяа бүри ехээр хүгжөөхэ зорилгоор гурбан жэлэй соёлой добтолго эмхидхэхэ гэһэн үүсхэлые һайшаагаад, горьтойхон барилга хэхэ гэжэ шиидэбэ. Түрүүшын үедэ 2 культбаза, нэгэ эхин һургуули, Ивановка тосхондоо фельдшерэй пункт, малшадай байха 30 гаран гэр байра, правлениин шэнэ байшан, магазин болон бусад барилга бодхоогдохоор хараалагдана. 1960 ондо колхозой больница, амаралтын гэр бэлэн болгогдохо юм. Гурбан жэл соо айл бүхэн газаагаа элдэб модо һуулгаха, гэр бүхэндэ радио, электрын гал оруулагдаха.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудаа бэелүүлхэ дүүрэн арга бии: колхозой олзо доход жэлһээ жэлдэ ургажа, колхознигуудынь бүри баян боложо байнхай.

О. Мижитов.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Хоёр хүршэнэр

☆

(Сатирическэ рассказ)

☆☆

...һургуулида һурадаг хүбүүн

...э орой болотор номоо үзэ... ...даһан Витя ашаяа хүгшэн ...ай гэжэ үглөөгүүр һэрюулэ... ...т аргадуулжа, даншье ту... ...а бодоһон Витя үшөө нойр... ...а, айхабтар нобшоор хуб... ...Үхибүүн орой болотор ун... ...эргэтэй ха юм. Гайхаха юумэ ...гааб. Бултадаа үхибүүн ...лэ зон бэшэ гүбди? ...ин байдаг гэрэй баруун тээ ...Дархантан гэжэ ехэ һайн ...и байдаг. Муни баабай үг... ...эртэ ороходоо, Витидэ иигэ... ...лэдэг:

...Витя, иимэ орой болотор ун... ...ээ һөөргөө хэбтэхэ дура... ...на гүш? Үхибүүд класс соо... ...нэй сугларанхай, ехэл хү... ...д номоо уншажа байна һэн. ...үхибүүд газаагуур шоно тар... ...боложо наадана. Зугаатай ...гээшэнь яашагүй. Би өөрөө ...ээр адли болоод наадалса... ...дааб. Манай зааханда мү... ...хидэл иимэ һургуули газар ...бүхэндэ байгаагүйл даа. Мү... ...шыхан һаа, яагаа һайн һааб ...һанагшаб. Ходол «таба» сэг... ...эйгээр һурахал һэм, — гэжэ ...дархан жүдхүүлэн дуугардаг

...Витиин гэрэй зүүн талада ...най һуниин харуулшан Дара ...гэжэ үбгэн байдаг. Дара ...үглөөгүүр Вититэй уулзаха... ...Муни баабайн хэлээшэһээ тад ...юумэ хэлэдэг.

...Витя, мүнөө үглөөгүүр хүгшэн эхэшни баһал унтуулбагүй гээшэ гү? Дулаахан хүнжэлдөө унтажа байтаршни баһал хобхо хуура татаба гү? Яаһан муу хүгшэн эжы гээшэб даа. Энэ сүүмхыешни барюулаад, өөрыень хара эртэ һургуулида ябуулһайб. Манай Гриша унтажа байна. Эрдэниин Сережа баһа унтажа байна.

— Гриша Сережа хоёр заахануud, һургуулида ошохо үды ха юм,—гэжэ үйлсэдэ ябаһан Витя уулзаһан тэрэ үбгэндөө хэлэнэ.

—Ши, Витя, баһал заахан хүн ха юмши. Юундэшье үдэр бүри һургуулида эльгээнэ гээшэб даа? Би шинии орондо һаа, тэрүү тэрэ басагад һамгадаар ой тайга тээшэ алирһа жэмэс түүлсэхээ ошохо һэм.

Витя хүбүүн һанаа алдаад, «Дара үбгэн зүб хэлэнэ бэшэ аа гү? Үнэхөөрөөшье класс соо һуужа байхын орондо, ой соо ябаа һаа һайн һэн ха» гэһэн һэжэг һанал хүбүүнэй толгойдо түр зуура ерээдхибэ ха.

Урогой һүүлдэ Витя гэр тээшээ ерэжэ ябаба. Муни дархан Витииё угтаад:

— Зай Витя... «Таба» тэмдэг абаба гүш даа, али үгы гү? — гэжэ асууба.

— «Таба» тэмдэг абаагүйб... Тоо бодолгоор «гурбые» абааб, — гэжэ Витя харюусана. Тиихэдэнь Муни баабай ехэ һэргүү дорюунаар:

— Зай, зай... Яахаб даа... Бү голхоро... Номоол һайса үзэ... Үглөө нүгөөдэр, үгышье һаа хэды хоноод «таба» сэгнэлтэ абахаш... Лаб абахаш... Бэрхэ хүбүүн гэжэ би мэдэжэ байнаб... «Табые» абадаг, абахашье хүбүүдые харахада ондоо, сэсэн бэрхэнүүд, хурсахан нюдэтэй ха юм... Заахан байхадаа би өөрөө баһал гансата дархан болоогүй хүнби. Оролдолгын һайнаар дархан болооб... Нэгэ гасуу буладаа буруугаар шаагаа һаа, шүдөө зуугаад, нүгөөдэ гасуугаа уһа тоһоной гарахагүйгөөр шаагша һэм. Нэгэ хоори гутаагаа һаа, тэрэнэйнгээ орондо арбан тон һайн хоори шэнээр хэгшэ һэм. Али бүхы юумэ оролдолго хэшээлэй хэрэг юм. Ажал гээшэшни оролдолго ехэтэй хүндэ бүтэсэтэй байдаг,—гэжэ хүршэнь урагша абхуулна.

Хойто үдэрынь Витя зурагаар «табые» абаад, ехэ баяртай бусажа ябаба ха. Дара үбгэн тэндэ ябажа яббаба.

— Хайшаа гүйгөөбши?—гэжэ тэрэ үбгэн асууна.

— Дара баабай, би зурагаар «таба» сэгнэлтэ абааб,—гэжэ уулзаһан үбгэнөө баясуулхые оролдон, Витя хөөрэбэ.

— Зай, зай, бү хашхара... «Табые» абааб гэнэ түш?.. Баймга, хожомоо ходо таба байхагүй, «хоёр», «гурбандаа» ороно ааб даа. «Нэгэ» гэһэншье сэгнэлтэ бии ха юм... Ном үзэ болишье шортоо, муу тэмдэг абаха үйлэтэйл һаа, абажал байха юм,—гэжэ Дара үбгэн Витиин урма хухалдаг байгаа.

Тэргэ зүдхэжэ ябаһан Муни баабай холоһоо хараад:

— Витя, оһоо... Яагаа баяртайбши? «Таба» гэһэн сэгнэлтэ абаалтайш? Таагаа гүб? Зүб даа... Тааһан байбалби... Зурагаар «табые» абадаг ха даа зурааша хүн боложо болохош. Зурааша байха гээшэ инженер байһантай адли, үшөөшье дээрэ бэзэ... Теэд аһамаг муу зурааша бэшэ, алдар суутай, эрхим түрүү зурааша байха хэрэгтэйл даа... Манай совет үедэ хэншье хадаа мэргэжэһэн шудалһан юумэдээ түрүү байха ёһотой ха юм... Зүб гү?.. Эжыдээ ошоод, «таба» сэгнэлтэ абаһанаймни түлөө шалхагархан хасарыемни таба удаа таала гэжэ хэлэл даа... Таалангүй байгша аа гү, али яагшааб?

Хойто үдэрынь һургуулиингаа газаа модо тариха гээд Витя хүрзэ баринхай ябаба.

Магазинай харуулшан Дара үбгэн:

— Зай, Витя, хүрзэ хаана абаашахашниб? Хулуугаа гүш? Хэнэй хүрзэб?—гэбэ.

— Манай хүрзэ... һургуулиингаа сад соо модо тарихамнай,—гэжэ Витя хэлэбэ.

— Һэ... Модо тариха... Хэды урок соо хүргаяа харандааашта холоһонтнай багадаад, үшөө хүрзын эшэдэ альга гараа холгоохотнай гээшэ гү? Эрдэм бэшэг заахагүй, али газар малтуулжа һургадаг болоо юм гү? Һэ... Модо һуулгаха гэнэ гүш?.. Таниие лесник болгохонь гээшэ гү?

Витя тогтонгүй саашаа ябашаба.

Витиин модо һуулгалсаад бусажа ябахада, Муни баабай дарханайнгаа гэрэй сонхоор шагаагаад:

— Яаһан бэрхэ хүбүүд, басагад гээшэбта? Таанадайнгаа тариһан модоной доро ошожо хожом амархаб. Энэ һүхээ барижа ошоод, ябдагархан түшэлгэтэй, яб гэмэ хүлтэй скамейкэ һандалинуудые хэжэ үгэхэб. Ногоон шэрээр өөһэдөө шэрдэхэт... Модо һуулгахада һайн бэзэ... Ажал хэхэдэ аятай байдаг юм. Витя... Тариһан һуулгаһан модоёо уһалжал байха хэрэгтэй. Бү залхуурагты. Ажал хэжэ хүн болодог, арые дабажа хүлэг болодог...

— Муни баабай... Дара баабай юундэ «таба» сэгнэлтэ абахадамни дурагүйб? Хүрзэ бардаад, һургуулидаа ошожо ябахадамни «газар малтажа гараа холгоохошни гү» гэжэ хэлээ. Юундэ тиигэжэ хэлэнэб?

— Юундэ хэлэһыень яажа мэдэхэбши даа? Хүн бүхэн адляар хэлэдэггүй, харбаһан һомон бүхэн сагаалса тудадаггүй юумэ ха юм. Хүнэй һайн юумэ хэхэ бүтээхэдэ зариман баярладаг, нүгөө зариман муу бодожо атаархадаг... Хусаха нохойе хусахагүй нохой һаатуулба гэлсэдэг ха юм. Хожом шинии геолог болоод, холын командировко, аян замда ябахаяа байгаа һааш, Дара үбгэн шамда хэлэжэ болохол... «Хайран бэеэ зобоохоёо һанаал гээшэ хаш. Ой тайга, хада хабсагай махажа махажа бусанал бэзэт. Ябаһан лэ газарташ ялайжа сайжа хэбтэхэ алта мүнгэн, алмаз шулуун хаана байха һэм. Бэеэ багтаажа ядаһан зоной хэрэг... Хэхэ юумэеэ оложо ядахадаа үдэр эльгээхэ гэһэн ябадал... Ябаха гээ хадаа яба, яба... Таанадай зайха тэнэхэ түби дэлхэй уужам. Гуталайнгаа ула шулуунда элээгээд, малгайнгаа оройе мүшэртэ соолуулаад, шоргоолзо шортоо садхаагаад бусана аабзат,—гэжэ Дара баабай хэлэжэ магад. Тэрээндэ этигэһэнэй хэрэггүй. Зүб гү? гэжэ Муни баабайнь асуугаад, Витиин «зүб даа» гэхые хүлеэнгүй—сабшажа байһан модоёо саашань хайжа мүлижэ оробо.

Витя хоёр хүршэнэр тухайдаа бодожо үзэнэ. «Зүб даа. Ехэ зонуудайшье дунда юумэ мэдэхэгүй зарим нэгэн байдаг байна даа. Тиимэ хүн Дара баабай байшоо. Теэд Дара баабай яахадаа али бүхы юумые урагшань зүдхүүлэн хэлэдэггүй, харин хойшо татан дуугардаг гээшэб? Хожом Витиин геолог болоод, үнгэтэ шулуу, үнэтэ баялиг бэдэржэ мордохоёо байгаа һаа, тон тиигэжэл, хойшо татан хэлэхэл, Муни баабай айхабтар сэсэнээр таажа хэлээ. Харин Муни баабай хадаа Дара үбгэнэй хэлэжэ гээгдэхэ тэдэ үгэнүүдһээ тон ондоогоор хэлэхэл. Тон ондоо юрөөл һургаал үгэ хэлэхэ байха. «Зүб, зүб, ошогты, ошогты... Ябаһан хүн яһа зууха, хэбтэһэн хүн хээли алдаха...—гэжэ арад зонтнай хэлэдэг. Харин таанад яһа зуужа бусаха бэшэ, алта алмаз оложо бусахат. Арад зондомнай, ажабайдалдамнай хэрэгтэй үнэтэ эдлэл, үнгэтэ шулуун хээрэ хэбтэжэ хосорхо ёһогүй... Дайдын дараае нэбтэ хараха эрдэмтэн болоо гээшэт, оронойнгоо нюусые оёортонь хүрэтэр уудалха бэлигтэн түрөө гээшэт»—гэжэл Муни баабай үдэшэхэ даа. Лаб тиигэхэл байха!

Витя хоёр хүршэнэрэйнгөө тухай, ажабайдалай тухай эхин түрүүшынхэеэ бодожо үзөө. Эдэ хоёрой ондоо нютагта, гэрһээнь холо түбхинэшэһэн байгаа һаань, Витя мүнөө үдэр ойлгожо абааша юумэнүүдээ магад хоёр гурбан жэл болоод, ойлгожошье болохо байһан байгаа.

Дэлхэй дээрэ юумэ гээшэ һонин байна даа.

Элдэб һонин

Эхир гурбан һурагшад

1951 оной зун һэн. Баргажан тосхондо ажаһуудаг Саватеевтэнэй бүлэдэ ехэ баяр болоһон юм. Эсэгэ хүн хэзээдэшье хүбүү хүлеэдэг. Теэд нарайлалгын гэрһээ «хоёр хүбүүн, нэгэ басаган гараа» гэжэ мэдээсэхэдэнь, Василий Васильевич Саватеев баярлахын ехээр баярлаһан гэхэ. Тэдэ эхир гурбанда Толя, Тоня, Илюша гэжэ нэрэ үгтэһэн байгаа.

Эхэ, эсэгын анхаралаар эхир гурбан энхэ һайнаар хүмүүжэӨ. Үнгэрэгшэ зун тэдэнэр долоотойнууд болоо. Эхэ Елена Григорьевна эдэ гурбанаа нэгэ адлиханаар хүбсалуулхые оролдодог. Шэг шарайгаараашье, үндэр, набтараараашье аб адлихан, хөөрхэн гурбанай үйлсэдэ наадажа ябахада хүнүүд һайхашаан харадаг юм.

Сентябриин нэгэнэй үдэр Саватеевтэнэй бүлэдэ үшөө ехэ баяр болоһон байна. Хэдэн хоногто тэсэмгэйгээр бэлэдхэл хэһэн эхир гурбан эжытэеэ дахалдан, «эрдэмэй богоһо» алхахаяа һургуулида ерээ.

Баргажанай дунда һургуулиин газаа суглараһан олон үхибүүд эхир гурбан Саватеевтэнине өөһэдынгөө бүлэдэ хүидэтэйгөөр абаа.

— Совет засагай ашаар манай Эхэ орондо үхибүүдые хүмүүжүүлхэ бүхы арга бии болоо. Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэдэмни гүрэн ехэ тэдхэмжэ хүргөө. Мүнөө эдэнэйнгээ һургуулида ороод байһанда бүри ехээр баярланаб,—гэжэ Елена Григорьевна Саватеева багшанарта мэдүүлээ һэн.

— Минии классай эхир гурбан эгээл журамтай, оролдосотойгоор номоо үзэдэг һурагшад болонхой,—гэжэ багша Августа Михайловна Загрядская хөөрэнэ.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Толя, Тоня, Илюша гурбан партадаа һууна.

О. Раднаевай текст,
В. Орловой фото.

Колхоз хоорондын радиоузел

Үнгэрэгшэ зун Үлэгшэн нютагта колхоз хоорондын хүсэ ехэтэй радиоузел баригдаба. Тэрэ узел сентябриин 1-һээ хүдэлжэ эхилээ. Ойрын сагта энэ радиоузелһаа 10 тосхоной ажалшад радио дамжуулга дуулаха юм. Жэшээнь, Торинн аймагай Алцаг, Нарин, Харацай, Закаменай аймагай Бургалтай, Хуртага, Бүргэ болон бусад тосхонууд радиотой болгогдохо.

Мүнөө тэдэнэй зургаан тосхониинь радиотой болгогдоод байна.

Д. Санжажапов.

Нэгэ домогой түүхэһээ

Челябинска областиин районно центр—Варна тосхонһоо холо бэшэ, Ехэ Кисене гэжэ нуурай эрьедэ хуушанай шулуун башни байдаг. Эндэ ажаһуудаг хүн зон үеын үеһөө тэрэ башни тухай нэгэ домог хэлсэдэг байна. Тэрэ домогойнь удха иимэ:

...XIV зуун жэлдэ монголой суута сэрэгшэ Тамерлан дай хэһэн байгаа. Нэгэтэ болоһон шуһата ехэ тулалдаанда Тамерланай сэрэгүүд илажа, олон хаанине плендэ абаа гэхэ. Тэдэнэй дунда татарай нэгэ хаанай хүбүүн—тон сэбэр, гоё һайхан, сухаришагүй хатуу зоригтой залуу хүн байгаа. Тамерлан тэрэ хүбүүе гэнжээр уяжа, нүхэн соо хааха гэжэ захираа.

Тэрэ һайхан хүбүүн тухай Тамерланай басаган дуулажа, нюусаар хаалтадань ороһон байгаа. Татар хаанай хүбүүн, Тамерланай басаган хоёр бэе бэедээ инаг дуратай боложо, тэндэһээ заатагүй тэрьедэхэ гэжэ шиидээ. Һүүлээрнь нюусаар тэрьедэжэшье үрдиһэн байгаа ха. Хэдэн хоногто талаар ябаһанайнгаа һүүлдэ, тэдэнэр Ехэ Кисене нуурай эрьедэ амарха гэжэ шиидээ. Хүбүүнэйнь агнуурида гараад ерэхэдэ, хээрын бодон гахай басагыень алажархиһан байгаа...

Тамерлан басагаяа ехээр хайрлажа, дурасхаалдань тэрэ нуурай эрьедэ шулуугаар ехэ башни барихые захиралта үгэһэн юм гэхэ...

Түүхын эрдэмтэд тэрэ башняар һонирхожо, археологическа малталга хэһэн байна. Башниин шулуун пол дороһоо модоор хэгдэһэн хуурсаг олдоо. Досоонь эхэнэр хүнэй яһан, торгон бүд, алтан һиихэ, алтаар хэгдэһэн хоёр хурабша олдоһон байна.

Археологическа малталга тэрэ үльгэр домогто хэлсэгдэһэн ушарай зүйтэй байһыень лаблан харуулаа. **Зураг дээрэ:** Ехэ Кисене нуурай эрьедэхи башня.

В. Коржев.
«Смена» журналһаа.

Барилгашадай мүрысөөн үргэдэнэ

«Бурстрой» трест республикымнай барилгын ехэ организацинуудай нэгэн юм. Тус трестын хүдэлмэришэд жэл бүхэндэ олон мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэр, бусад барилгануудые ашаглалгада оруулжа байдаг. КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ трестын барилгашад эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Баталан абаһан шэнэ уялгынгаа ёһоор трестын барилгашад 1958 ондо хэхэ барилга-хабсаралгынгаа жэлэй түсэбые декабриин 25-да дүүргэхэ юм. Тиигэжэ жэлэй эсэс болотор 4940 дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүдые барижа дүүргэхэнь. Тэрэ тоодо геологуудай 27 квартиратай, комплексно институдай—9, КПСС-эй обкомой 32 квартиратай гэрнүүд оролсоно.

Трестын хүдэлмэришэд мүнөө Улан-Үдэдэ, Оронго, Бичура тосхонуудта һургуулинуудай байрануудые барижа байна. Эдэ барилганууд гол түлэб гарахаяа байһан октябрь һарада дүүргэгдэхэ. Эдэ үдэрнүүдтэ трамвайн линиин, мебельнэ фабрикын, республиканска больницын хирургическа корпусой барилганууд түргөөр ябуулагдана.

Ф. Башухаев.

Шубуудай аяншалга тухай

(Натуралистын тэмдэглэл)

Олонхи шубууд жэл соо хоёр дахин ехэ аяншалга хэдэг байна. Хабарай сагта нүүдэлшэ эдэ шубууд үндэгэлхэеэ хойто зүг барин, хэдэн мянган километр ниидэдэг гээшэ. Намарай ерэхэлээр үбэлжэхэеэ аяар холын Урда Азиин, Индиин, Африкын халуун орон худар ниидэн ошоно.

Эдэ шубууд иигэжэ аяншалжа ябахадаа хэдэн мянган километрын газарта богонихон болзор соо хүрэжэ ерэдэг байна. Һүүлэй үедэ наукын тодорхойлһоной ёһоор, аянша шубуудай зариман тон түргөөр ниидэдэг байха юм. Жэшээнь, галуун час соо 69—91 километр, алаг туун—61, нугаһан—72—97 километр түргөөр ниидэнэ. Тиихэдэ хамагһаа хүнгэн солбон хараасгай час соо 120 километр хүрэтэр ниидэдэг байна. Теэд хараасгай галуундал адли шууд ниидэдэггүй, гэдэргэ урагшаа хэдэн дахин эрьелдэһээр сагаа ехээр баражархидаг.

Шубуудай аяншалга шэнжэлдэг натуралистнууд шубууд удаан саг соо түргөөр ниидэдэггүй гэжэ ажаглаһан байна. Холын орон дайдада ошодог галуун мэтын шубууд үдэртөө дунда зэргээр 150--200 километр ниидэдэг. Тиигээд эдеэлсэ һайнтай нэгэ газарта хэдэн хоног тогтожо, амардаг байна.

Манай эндэ зуһажа, дальбараануудаа дэбжээдэг шубуудай зариман дулаан орон ябаһаар нилээд боложо байна. Сентябриин эхеэр гараһан хараасгай ноябрь һарада нарата халуун Африкын оронуудта хүрэдэг. Нугаһан, сахали болон бусад шубууд сентябриин һүүл багаар аян замдаа мордохонь.

И. Котов.

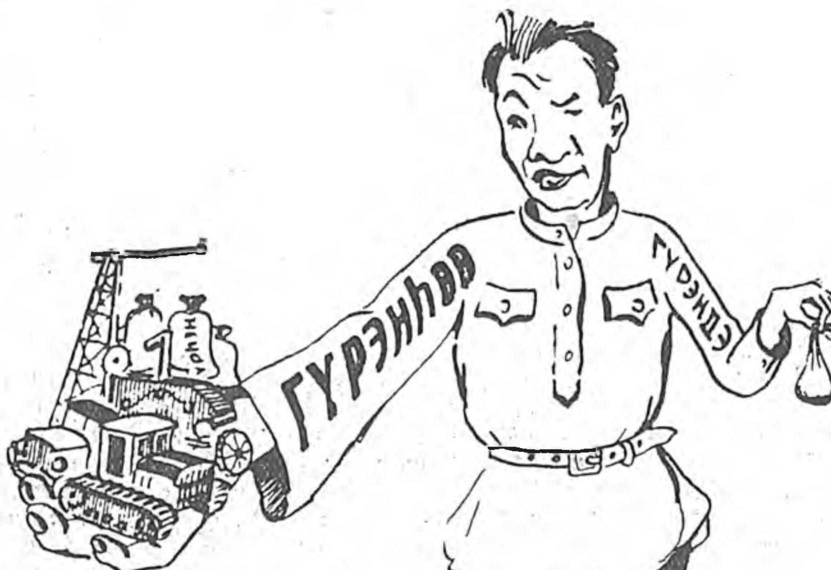

Тохир хургатан тухай

«Тохир хурган аман тээшээ,
Тохомой һаари морин тээшээ,
Аба гэхэдэ —
Алеэ наашань,
Үгэ гэхэдэ—
Ү татай»

Арадай оньһон үгэ.

Мүнөө жэлдэ республикымнай олон колхозууд тараянай яһала һайн ургаса ургуулжа абаба. Гэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ ороһо таряа тушааха болоходоо элдэб шалтагаан дурдаад, шадаал һаа багаар үгэхые оролдодог, колхоздоо элдэб фонднуудые ехэ ехээр хаадаг байна. Малай тэжээл болгохын тула үнгэрхэдөө шэниисэ нөөсэлдэг ушар тохёолдоно. Теэд тиимэ хүтэлбэрилэгшэд гүрэнһөө абаха болоходоо оройдоо арсадаггүй бшуу.

— Абажа байхада гүрэнһөө
Амтатай юм даа шолмошни...
Гаргаха, үгэхэ болоходоо
Гамнадаһамни хүрэнэл даа.

Зурагынь Ф. Балдаевай,
Үгэнь Ш. Нимбуевай.

Хилын саанаһаа

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII сесси

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 25. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн мүнөөдэрэй пленарна заседани дээрэ Италиин, Англиин, Франциин делегадууд үгэ хэлээ.

Италиин делегацие толгойлогшо Пиччони үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын шухала асуудалнуудаар, тэрэ тоодо Алас Дурна зүгтэхи байдал тухай, буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалнуудаар США-гэй баримталдаг хараа бодолые дэмжэһэн байна.

Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойд дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Уласхоорондын тон шухала асуудалнууд тухай тогтоходоо, мэдээжэ баримтануудые тэрэ бүдүүлигээр хазагайруулһан байна.

Дүтын Зүүн зүгтэ Англи, Америкын эзэрхэг түримхэй ябуулга хэһэнэй түлөө Советскэ Союз зэмэтэй юм гэһэн хэбэртэйгээр Ллойд хэлэжэрхиһэн байна. Ливан, Иорданиһаа сэрэгүүдээ мүнөө хүрэтэр гаргаагүй байһан Англи, США бэшэ, харин араб оронууд ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сессиин тогтоолые дүүргэнэгүй гэжэ тэрэ хэлэһэн байна. Иорданиһаа Англиин сэрэгүүдэй хэзээ гаргагдахаа байһан тухай Ллойд оройдоошье хэлээгүй. Харин Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сессиин тогтоолые дүүргэлтэ болгохые, Иорданида өөһэдынгөө сэрэгүүдые үлөөхые Англи эрмэлзэнэ гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгэһөө эли болобо.

ООН-эй саг үргэлжын полицейскэ хүсэнүүдые байгуулха тухай һанамжые Ллойд һайшаан дэмжээ. Теэд империалистнууд бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа байһанаа далдалхын тулада иимэ хүсэнүүдые хэрэглэхэ гэжэ оролдодог байна бшуу.

Алас Дурна зүгтэ США-гэй бэелүүлдэг хорото муухай политикые дэмжэхэ зуураа, энэ политикань тэндэхи байдалые «эбэй ёһоор гуримшуулха» зорилготой юм гэһэн хэбэртэйгээр хэлээ.

Буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэхэ шухала гэжэ Англиин делегат онсолон тэмдэглээ. Гэбэшье англо-американска дурадхал буу зэбсэг хуряаха талаар али бүхы хэлсээнэй үндэһэ һууринь болохо ёһогой гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Теэд. тэдэнэй дурадхалай ёһоор, ямаршье асуудал шиидхэлгэ бусад асуудалнуудые шиидхэлгэтэй холбогдожо, эдэ шухала хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ шэнэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулдаг байһаниинь мэдээжэ юм. Буу зэбсэг хуряаха асуудалаар ООН-эй шатаар хэгдэжэ байһан хэлсээнэй баруун оронуудай гэмээр урагшагүйдэһэнэй түлөө Советскэ Союз зэмэтэй юм гэһэн хэбэртэйгээр Ллойд хэлээ.

Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Морис Кув де Мюрвиль Дүтын болон Алас Дурна зүгтэхи байдал тухай, буу зэбсэг хуряаха асуудал тухай хэлэһэн байна. Ливанда США-гэй, Иорданида Англиин хэһэн сэрэгэй интервенциие зүбтүүлхэ гэжэ тэрэ оролдоо.

Үглөөнэй заседаниин түгэсхэлдэ, Чилиин делегат үгэ хэлээ. Хүгжэлтэ багатай оронуудта экономическа туһаламжа үзүүлхэ асуудалда тэрэ ехэ анхарал хандуулһан байна.

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 25. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн мүнөөдэрэй заседани дээрэ Австралиин, Румыниин, Канадын, Даниин, Исландиин түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

Тайваниин хоолой шадар тохёолдоһон байдал эб найрамдалда ехэ аюултай гэжэ Румыниин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Буначиу онсолон тэмдэглэбэ. США-гэй хэжэ байһан хорото ябуулганууд дай[...] жэрөөжэ магад гэжэ тэрэ хэлэ[...] байна. Хитадай дотоодын хэрэгү[...]тэ хэншье хамааралсаха ёһогүй [...]жэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ.

Ливан, Иорданиһаа США Анг[...] хоёрой сэрэгүүдые гаргаха ту[...] Генеральна Ассамблейн онсо яар[...]тай тусхай сессиин тогтоолые Хо[...]боото Штадуудай, Англиин дүүр[...]тэ болгоогүй байһанда дэлхэйн а[...]дууд һанаагаа зобоно гэжэ Ру[...]ниин түлөөлэгшэ мэдүүлһэн бай[...]

Буу зэбсэг хуряаха, Европо[...] аюулгүй байдал хангаха асуу[...]нууд тушаа Буначиу саашань хэ[...]

Австралиин гадаадын хэрэгү[...] министр Кэзи, Канадын гадаа[...] хэрэгүүдэй министр С. Смит гэ[...] үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын асуудалнуудаар, тэрэ тоодо [...] зэбсэг хуряаха, Дүтын болон А[...] Дурна зүгүүдтэхи байдал ту[...] асуудалнуудаар США, Англиин [...]раа бодол дэмжэбэ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Орган[...]цида Хитадай Арадай Республи[...] түлөөлхэ шухала байһан тухай [...]ниин түлөөлэгшэ И. Краг онсо[...] тэмдэглээ.

Хуули бусын ябуулгануудаа [...]бээ саашадань үргэлжэлү[...]һаань, муу хойшолонтой байха [...] Англиие Исландиин гадаадын [...]рэгүүдэй министр уридшалан [...]нуулба. Исландида хамаатай [...] тухай асуудал хаража үзэлгэд[...] харал хандуулхыень Генера[...] Ассамблейе тэрэ уряалаа. Сэр[...] гаргашанууд хороогдохо, мүн К[...] Алжир тушаа асуудалнууд, тэд[...] өөрыгөө тодорхойлхо гол ёһоно[...] дэһөөр, шиидхэгдэхэ ёһотой [...] Гудмундссон хэлэһэн байна.

Үглөөдэрэй үглөөнэй засе[...] дээрэ юрэнхы үгэ хэлэлгэ үргэ[...]лүүлэгдэхэ юм.

Францида асуултын болохын урда тээ

ПАРИЖ, сентябриин 26. **(ТАСС-эй тусхай корр. В. Сысоева).** Франциин коммунистическэ парти, бусад демократическа организацинууд бүхы орон доторoo олон зоной хабаадалгатай митинг, суглаануудые үнгэргэнэ, демократида харша хубилалтын бэлэдхэгдэжэ байһые эдэ митинг, суглаанууд дээрэ тайлбарилха зуураа, де Голлиин правительствын зохёоһон конституциин проектые буруушаахыень уряална. Правительствын проектые социалистическэ партиин, радикалнуудай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй дэмжэдэг болобошье, олон социалистнууд, радикалнууд Франциин элдэб районуудта коммунистнуудтай нэгэдэжэ, конституциин проектдэ эсэргүү тэмсэл хэнэ.

Фашистска болон хархис бүлэгүүд демократическа хүсэнүүдэй ябуулгада һаад хэхын тулада элдэб харата муухай аргануудые хэрэглэнэ. «Үдэр бүхэндэ ямар нэгэн байшангай дэргэдэ бомбо тэһэрнэ, республиканецуудые буудана. Итали болон Германида фашизм тогтоогдожо байха үедэ иимэ арганууд хэрэглэгдэдэг байһан юм» гээд «Либерасьон» газетэ бэшэнэ.

Баалалтаар дуугаа үгэнэ

ПАРИЖ, сентябриин 26. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Франциин шэнэ конституциин проектээр асуулта мүнөөдэр Алжирта эхилээ, тиигээд гурбан үдэр соо үргэлжэлхэ юм. Энэ хэмжээ-ябуулгануудта «бэлэдхэлэй» ямараар хэгдэжэ байһан тухай Франциин хэблэл бэшэнэ. Алжирта асуулта үнгэргэлгэдэ бэлэдхэлые Франциин арми эмхидхэһэн байна. Алжирай газар дээрэ Франциин хэдэн зуу мянган солдадууд болон офицернүүд гурбан һарын турша соо асуултада бэлэдхэл хэһэн байха юм.

Һунгагшадай списогтэ Алжиртахи нютаг зониие «бултыень оруулха» гэжэ генерал Саланай захиралта соо хэлэгдэнхэй. Генерал де Голлиин бэлэдхэһэн конституциин текстые шадаал һаа олон хүнэй дэмжэжэ дуугаа үгэхэ ябадал Франциин арми хангаха ёһотой гэжэ захиралта соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Һунгагшадай списогтэ нэрэеэ бэшүүлхыень асуултада бэлэдхэлэй эхилжэ байха үедэ алжирайхидые ехээр баадхадаг байгаа. Списогтэ нэрэеэ оруулхые хүсөөгүйшүүлые буу зэбсэгээр заналта хэжэ асардаг ушар олон байгаа. Иимэ баадхалгын хэгдэжэ байбашье, миллион хахад алжирайхид—гурбан һунгагша бүхэнэй нэгэниинь һунгагшадай списогтэ нэрэеэ бэшүүлээгүй байһаар.

Шэнэ конституциин проектые һайшаажа, солдат, офицернүүдэй дуугаа үгэхэ тушаа Алжиртахи Франциин армида шанга журам тогтоогдонхой.

Парижай газетэнүүдэй мүнөөдэр мэдээсэһэнэй ёһоор, Алжирай зарим районуудтань дуугаа үгэлгэ эхилээ. Эдэ районуудта сэрэгүүд олоор эльгээгдэһэн байна. Алжирта асуултын урагшатай байха байһандань этигэдэггүй дээрэһээ, мүн Алжирай национально-сүлөөрэлгын армиин эдэбхитэйгээр ябуулга хэжэ байһые хараадаа абан, Франциин командовани асуултын эхилһэн газарта сэрэгүүдые эльгээһэн байна бшуу. Алжирай бүхы шахуу газар нютагуудта үсэгэлдэр харуул табигдаһан байгаа. Хэдэ хэдэн районой хүн зондо гэртээ байха гэһэн захиралта үгтэһэн байна. Дуугаа үгэлгын мүнөө эхилһэн һуурин газарнуудые Франциин сэрэгүүд хүреэлээд байна гэжэ Парижай хэблэл мэдээсэнэ.

Армиие хэрэглэн Франциин колонизаторнуудай эмхидхэһэн дуугаа үгэлгэдэ хабаадахагүйень алжир арадые уряалһан хэдэн мянган хуудаһануудые Алжирай коммунистическэ парти тараагаа гэжэ «Юманите» газетэ бэшэбэ.

Алжирта иимэ тааруугүй эрхэ байдалда асуултын боложо байһые Франциин демократическа олониитэ эрид шууд буруушаана. Алжирта мүнөөдэр эхилһэн асуултын дүнгые Франциин олониитэ мүнөөнһөө буруушаана гэжэ «Либерасьон» газетэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Англиие дайнда татан оруулгые зайсуулха

ЛОНДОН, сентябриин 26. (ТАСС). Лейбористнуудай недели бүридэ хэблэн гаргадаг «Трибюн» гэжэ журнал статья толилоо. Англиин правительствын мүнөө баримталжа байһан хараа бодол Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй политика бэелүүлжэ байһанһаа уламжалан Алас Дурна зүгтэ һүжэржэ магад дайнда Англиие татан оруулжа болохо гэжэ үргэн олониитын һанаагаа зобожо байһан тухай статья соо бэшэгдэнэ. «Холбоото Штадуудтай тогтоогдоһон холбоо барисаанһаа уламжалан Англида тохёолдожо болохо үхэлтэ аюулые зайсуулхыень «Трибюн» уряална. Тиимэһээ «Англида ракетнэ база барилгые болюулха, Америкын сэрэгүүдые Цзиньмыньдао аралһаа, мүн Англиһаа гаргаха» тухай эрилтэ хэхые энэ журнал уряалһан байна. «Американецуудые нютагынь бусаагты!» гэһэн эрилтэ «Трибюн» журнал хэһэн байна.

Алжирай Республи[...] ДРВ мэдэрбэ

ХАНОЙ, сентябриин 26. (ТА[...] Алжирай Республикын Правит[...]ствые мэдэрһэн тухайгаа Вьетна[...] Демократическа Республикын [...]вительство мүнөөдэр мэдүүлээ [...] Вьетнамай мэдээсэлэй агент[...] дамжуулаа.

Мюнхенскэ үгэсөөнэй хэгдэ[...] 20 жэл гүйсэһэн тухай уласхоорондын научна конфе[...] болобо

ПРАГА, сентябриин 26. (ТА[...] Мюнхенскэ үгэсөөнэй хэгдэһэ[...] жэл гүйсэһэн тухай, улас[...]рондын научна конференци энд[...]лоо гэжэ Чехословакиин телегр[...] агентство мэдээсэбэ. Чехос[...]киин эрдэмтэдһээ гадна, Бо[...]риин, Франциин, Голландиин, [...]лиин, Канадын, Венгриин, Ге[...]ниин Демократическа Респу[...]кын, Польшын, Румыниин, С[...]скэ Союзай, Великобритании[...] эрдэмтэд конференцидэ хаба[...]

«Мюнхенскэ үгэсэлгын үедэ [...]словакиин уласхоорондын б[...] ямар байгааб» гэһэн элидхэл [...]хын эрдэмэй доктор Иржи Га[...]һэн байна.

Чанкайшистска дээрмэшэдтэ сохил[...] үгтэбэ

ПЕКИН, сентябриин 26. (ТА[...] Чанкайшистска дүрбэн истре[...] Фуцзянь провинци шадарай Х[...]та хамаатай газар дээгүүр се[...]риин 25-да хорото зорилгоор [...]һэн байна. Дайсанай нэгэ са[...]дые Хитадай самолёдууд бу[...] унагаагаа.

Цзиньмыньдао арал дээрэ [...] буулгахые оролдоһон чанка[...]нуудай хоёр транспортна само[...] Хитадай артиллери буудажа [...]тээһэн байна.

Зоргоороо оролго үргэлжэл[...]

БЕРЛИН, сентябриин 26. (Т[...] Германиин Федеративна Рес[...]кын газар дээрэ байһан бару[...]нуудай солдадуудай шэнээр з[...]роо орожо байһан тухай АДН[...]стство мэдээсэбэ. Баумхол[...] (Рейнланд—Пфальц) Аме[...] солдат тонуул хэхэ зорилгоо[...]хан айлай сонхоор ороо. Тэ[...] бариха гэжэ һэдэһэн эхэнэрые [...]жорхёод, энэ солдат тэрьелж[...] болоһон байгаа. Оффенбах го[...] Америкын хоёр солдат немец[...]рые хүсөөрөө эдлэһэн байна.

Англиин сэрэгэй алба хэгш[...]дэб ааша мүн лэ олоор гаргад[...] Бергендэ Англиин 3 солдат 2[...]тай немец хүбүүндэ добтолжо, [...]ниие ехээр сохёо.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46,32, зам. редактора—32,74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00850. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4670.